

پنج‌شنبه | ۲۸ اسفند ۱۳۹۶
۴ شعبان ۱۴۴۲
شماره ۴۶۵۴

خبرآن رضوی

گزارش

گزارشی درباره میراث تاریخی ثبت ملی شده سبزوار

تپه باستانی ۵ هزار ساله سبزوار بدون نگهبان!

گزارش

میلاد کلاته

تپه باستانی سبزوار مشهور به تپه عیدگاه یا دامغانی با قدمت پنج تا شش هزار ساله که می توانست تحولی در صنعت گردشگری این شهرستان ایجاد کند، مورد بی مهری و بی توجهی قرار گرفته و به مکانی مخروبه تبدیل شده است. به گزارش خراسان رضوی، تپه باستانی سبزوار با وسعت ۱۱۰ هکتار در محور سبزوار – مشهد واقع شده است و یکی از محوطه های تاریخی در کشور به شمار می رود. محوطه باستانی سبزوار، مشهور به تپه عیدگاه یا دامغانی، در فروردین سال ۱۳۸۰ با شماره ۳۷۴۹ به عنوان یکی از آثار ملی ایران به ثبت رسیده که این موضوع به اهمیت حفظ و نگهداری از این میراث تاریخی افزوده است. تپه باستانی سبزوار به عنوان میراث کهن این دیار در چند سال گذشته مورد توجه باستان شناسان و کاوشگران بود که این روزها با بی مهری متولیان حال و روز خوشی ندارد! تا دوده پیش کمتر کسی از ارزش تاریخی تپه باستانی در جنوب شرقی شهر سبزوار خبر داشت تا این که تحقیقات و پژوهش های باستان شناسان ایرانی، پای اروپایی ها را به این تپه یاهمان محوطه باستانی باز کرد.

مروری بر سرنوشت میراث شهر تاریخی سبزوار

در سال ۱۳۸۲ آقای دکتر گارازیان و خانم دکتر پاپلی برای نخستین بار در این تپه باستانی حضور یافتند، پس از آن پروفیسورانی پوشرلا به منظور بررسی تپه به سبزوار آمد و در سال ۱۳۸۷ نیز هیئت بلندپایه ای از کشور فرانسه از این تپه باستانی بازدید کرد. در سال ۱۳۹۴ گروهی از باستان شناسان ایرانی در قالب یک تیم ۴۰ نفره به سرپرستی دکتر گارازیان به عنوان یکی از کاوشگران، فصل جدیدی از کاوش ها را انجام دادند. گارازیان درباره تپه باستانی سبزوار گفت: عمده ترین آثاری که شناسایی کردیم، سه دوره معماری شاخص بود و آثار پلان های معماری در ارتباط با یکدیگر دارای اهمیت بسزایی است.

بازدیدر رئیس وقت سازمان میراث فرهنگی کشور از تپه باستانی

تپه باستانی سبزوار آن قدر مهم بود که مسعود سلطانی فر رئیس وقت سازمان میراث فرهنگی،

صنایع دستی و گردشگری کشور را به این تپه تاریخی کشاند و در آذرماه سال ۱۳۹۴ ر بازدید از این تپه گفت: این تپه واجد ثبت جهانی است. وی همچنین افزود: همانند تپه شهر سوخته زابل در استان سیستان و بلوچستان که در پنج در صد این تپه نیز کار کاوش باستان شناسی انجام شده و به عنوان میراث جهانی در یونسکو به ثبت رسیده، تپه باستانی سبزوار هم این قابلیت را دارد. رئیس وقت سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور هم تاکید کرده بود که تپه باستانی سبزوار به دلیل ارزش تاریخی که دارد و حدود پنج تا شش هزار سال گذشته در آن حیات وجود داشته و یک شهر بزرگ و محل سکونت چند هزار نفر از مردم بوده است، رازهای نهفته ای دارد.

تپه باستانی سبزوار در دست فراموشی

در سال ۱۳۹۴ براساس تفاهم نامه ای مشترک بین پژوهشگاه میراث فرهنگی کشور، شهرداری سبزوار و میراث فرهنگی خراسان رضوی، قرار بود علاوه بر ادامه کاوش سایت موزه فضای باز در این محوطه تاریخی ایجاد شود. براساس گفته کارشناسان در سال ۱۳۹۶ با تغییر شهردار سبزوار روند گمانه زنی و کاوش ها متوقف شد و از طرفی مالکان اراضی تپه باستانی سبزوار به دلیل بلا تکلیف ماندن طرح تپه اقدام به تخریب آن کرده اند. حدود سه سال از تب و تاب کاوش و گمانه زنی ها در این محوطه باستانی گذشته است و بی رغبتی مسئولان مربوط برای رسیدگی به این میراث گران بها سبب شده سال به سال صدمات جبران ناپذیر بیشتری به تپه باستانی سبزوار وارد شود.

وضعیت تپه تاریخی در سال ۹۴

ثبت ملی تپه

مدیر مطالعات راهبردی تپه باستانی سبزوار در گفت و گو با خراسان رضوی با بیان این که این تپه وی همچنین افزود: همانند تپه شهر سوخته زابل در استان سیستان و بلوچستان که در پنج در صد این تپه نیز کار کاوش باستان شناسی انجام شده و به عنوان میراث جهانی در یونسکو به ثبت رسیده، تپه باستانی سبزوار هم این قابلیت را دارد. رئیس وقت سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور هم تاکید کرده بود که تپه باستانی سبزوار به دلیل ارزش تاریخی که دارد و حدود پنج تا شش هزار سال گذشته در آن حیات وجود داشته و یک شهر بزرگ و محل سکونت چند هزار نفر از مردم بوده است، رازهای نهفته ای دارد.

تأیید طرح راهبردی تپه باستانی سبزوار توسط وزارت میراث فرهنگی

مدیر مطالعات راهبردی تپه باستانی سبزوار بیان کرد: از طریق دانشگاه حکیم سبزواری پیگیری کردیم و در دو سال اخیر طرح راهبردی محوطه تاریخی سبزوار تدوین و تکمیل شد و به تأیید وزارت میراث فرهنگی و پژوهشگاه میراث فرهنگی رسید. سلیمانی درباره طرح راهبردی تپه باستانی سبزوار، تصریح کرد: در این طرح پاسخ داده شده که برای این تپه باستانی باید چه اقداماتی را انجام دهیم و مدت زمان اجرای طرح ۱۵ ساله پیش بینی شده است؛ حدود یک سال در دانشگاه حکیم سبزواری روی طرح راهبردی تپه باستانی سبزوار کار مطالعاتی انجام شده است. وی با اشاره به این که برای ادامه کار با مدیر کل موزه های کشور وارد مذاکره شدیم و دانشگاه حکیم سبزواری شرح خدمات را دریافت کرده است، افزود: امیدواریم دوباره کار مطالعات و طراحی سایت موزه در محوطه باستانی با نظارت وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری را داشته باشیم. مدیر مطالعات راهبردی تپه باستانی سبزوار با تاکید بر لزوم حفظ و نگهداری از این تپه باستانی، افزود: این محوطه تقریباً جزو معدود محوطه هایی است که در داخل شهر سبزوار قرار دارد؛ بنابراین مربوط به باستان شناسی شهری است و حوزه مداخله گری با شهرداری سبزوار است و این محوطه دارای مالکان خصوصی است و پس از شناسایی مالکان باید برای انجام فرایند تملک با آن ها وارد مذاکره شود. مدیر مطالعات راهبردی

روزنامه
سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی
خراسان رضوی

وضعیت تپه تاریخی در حال حاضر

تپه باستانی سبزوار بیان کرد: همچنین در داخل بافت، محوطه های معماری وجود دارد که نیازمند نگهداری است. سلیمانی ادامه داد: آثار تاریخی و باستانی مرتبط به اقتصاد فرهنگی و اقتصاد گردشگری است و هیچ کشور یا شهری این ظرفیت عظیم را رها نمی کند و در داخل کشور، شهرهایی همانند کاشان، تبریز، شیراز و اصفهان محوطه های تاریخی واقع در داخل شهر را رها نمی کنند و به وادی تخریب نمی سپارند.

از تپه تاریخی حفاظت و نگهداری نمی شود وی ویران شدن محوطه تاریخی سبزوار را یکی از تهدیدات جدی و خطرناک دانست و گفت: متأسفانه از این تپه تاریخی حفاظت و نگهداری نمی شود و باید استقرار نیروهای حفاظتی وجود داشته باشد. مدیر مطالعات راهبردی تپه باستانی سبزوار، در پایان با بیان این که بی اعتنائی مسئولان این شهرستان به این محوطه یکی دیگر از تهدیدات بزرگ به شمار می رود، افزود: امیدواریم فرماندار جدید سبزوار نگاه حمایتی داشته چرا که بخش عظیمی از اقتصاد فرهنگی و اشتغال سبزوار در پرتو این محوطه تاریخی است.

تملک تپه باستانی سبزوار برعهده شهرداری نیست

شهرد معماری و شهرسازی شهرداری سبزوار، در پاسخ به پیگیری های خبرنگار خراسان درباره تملک تپه باستانی سبزوار، مشهور به تپه دامغانی ها، گفت: این موضوع ارتباطی با

حکایت اهالی یک روستا در شهرستان فریمان

آبی برای روستاییان از شاهان گرماب گرم نشد!

گزارش

اصغری فریمانی، زنده روحیان

روستای شاهان گرماب فریمان در جوار منطقه گردشگری شاهان گرماب در شهر سفیدسنگ و در فاصله ۵۸ کیلومتری فریمان واقع شده است. آبگرم شاهان گرماب آبی زال، بی بو و بی رنگ با حدود ۴۸ درجه حرارت و همچنین بدون گوگرد، آمونیاک و شور، است و به دلیل سیلیکات موجود در آن، خواص درمانی فراوانی برای امراض پوستی و دفع سنگ مجاری ادراری دارد. گفته شده آبگرم شاهان گرماب تنها آب معدنی قابل شرب در ایران است و نزدیک بودن این منطقه گردشگری به پایتخت معنوی ایران (مشهد مقدس) اهمیت این منطقه را دوچندان کرده است.

به گزارش خراسان رضوی، با وجود اهمیت بسیار زیاد مجموعه آبگرم شاهان گرماب به لحاظ اقتصادی و درآمدزایی در عرصه گردشگری و اشتغالزایی کمتر به توسعه و آبادانی روستای مجاور آبگرم و بهبود وضعیت معیشتی اهالی آن توجه شده است. در سال ۸۸ که به دلیل مشکلات و مسائل بهداشتی، آبگرم به مدت ۱۰ سال پلمب شد، منبع درآمد بسیاری از اهالی روستا نیز به دلیل نبود گردشگر از رونق افتاد و این مسئله زمینه ساز مهاجرت برخی از آنان به شهر شد. روزنامه خراسان طی سال های گذشته به صورت مستمر بازگشایی مجموعه آبگرم شاهان گرماب را پیگیری کرده است و پس از انتشار ۲۹ گزارش و خبر این مجموعه با سرمایه گذاری بخش خصوصی بازگشایی شد که

البته راه اندازی آبگرم نه تنها با گذشت روستاییان را در پی نداشت، بلکه به دیوار کشی و ایجاد محدودیت برای برداشت آب توسط روستاییان منجر شد و بخش دیگری از اهالی روستا نیز به شهر مهاجرت کردند. از سوی دیگر، هلال احمر استان نیز مدعی مالکیت زمین هایی است که برخی از منازل و مغازه های حاشیه آبگرم در آن ساخته شده و چندبار حکم خلع و قلع و قمع بناهای ساخته شده در این زمین ها گرفته شده است.

گلا به های اهالی روستای شاهان گرماب

عباس طبق سری از اهالی روستای شاهان گرماب فریمان مدعی است که آبآ و اجدادشان حدود ۲۰۰ سال است که در شاهان گرماب سکونت داشته اند و پدران آن ها به عنوان خادم و متولی مجموعه آبگرم، با چند باب مغازه امرار

معاش می کردند. وی با اشاره به این که در سال ۱۳۶۳ بخشی از منازل روستاییان برای توسعه مجموعه آبگرم تخریب شد، گفت: در آن زمان به روستاییان قول دادند که برای شما شهرک احداث می کنیم اما پس از گذشت یک سال که اهالی در چادر زندگی می کردند کاری برای آن ها انجام نشد و روستاییان با هزینه شخصی خودشان دوباره منازل شان را احداث کردند. طبق سری گفت: در سال ۸۸ مجموعه آبگرم به دلیل رعایت نشدن مسائل بهداشتی پلمب شد و در این مدت ۱۰ سال به دلیل از بین رفتن منبع اصلی درآمد روستاییان، برخی از خانوارها مجبور به مهاجرت به حاشیه شهر های فریمان، فرهاد گرد و مشهد شدند.

سعید طبق سری از دیگر اهالی روستای شاهان گرماب گفت: با این که خط انتقال آب به پاسگاه شاهان گرماب از چند متری خانه های ما می گذرد اما اهالی روستا از نعمت آب لوله کشی بی بهره اند. وی افزود: اهالی مجبورند برای تامین آب آشامیدنی و دیگر مصارف آب تا نکر خریداری شده استفاده کنند. داوود طبق سری آن ها انجام نشد و روستاییان با هزینه شخصی سال ۸۸، پانزده خانوار در روستا سکونت داشتند گفت: به دلیل کمبود امکانات رفاهی پنج خانوار با سختی فراوان و حداقل امکانات در روستا سکونت دارند و از راه دامداری امرار معاش می کنند. زهرآ جعفری یکی دیگر از اهالی روستا با اشاره به این که واگذاری آبگرم به بخش خصوصی ابتدا خوشحالی روستاییان و مهاجرت معکوس

66
هلال احمر استان از سال ها قبل سند شش دانگ ثبت شده کاداستری داشته و هیچ گونه مالکیت غیري برای زمین های آبگرم شاهان گرماب وجود ندارد. متصرف هستند. وی افزود: مالکیت این زمین ها برای همه ساکنان این روستا مشخص بوده و این طور نبوده است که بدون مشخصات باشد که ساکنان بعدا بخواهند به دنبال سند بروند؛ این افراد کاملا اطلاع داشتند که در زمین های هلال احمر ساخت و ساز می کنند و از همان اولین روزهای شروع به کار در سال ۸۰ اخطارهای متعددی به آن ها داده شده است که به هیچ کدام توجه نکردند حتی بخشی از زمین های اطراف هم مربوط به منابع طبیعی است و هیچ مالکیت شخصی در آن

آن ها از شهر به روستا را در پی داشت، گفت: روستاییان احساس می کردند که فعالیت بخش خصوصی روزه ای برای رشد و پیشرفت روستا می شود اما متأسفانه برای استحمام باید مبلغی حدود ۲۰ هزار تومان پرداخت کنیم و آب شرب نیز نداریم و حتی از مسجد روستا نیز که در وسط مجموعه آبگرم قرار دارد و در سال های گذشته با کمک خیران و اهالی روستا احداث شد، به سختی می توان استفاده کرد.

هلال احمر استان از سال ها قبل سند

شش دانگ ثبت شده کاداستری داشته است

سیدحسن حسینی، معاون توسعه منابع و پشتیبانی جمعیت هلال احمر خراسان رضوی در پاسخ به ادعای مطرح شده از سوی اهالی روستای شاهان گرماب گفت: هلال احمر استان از سال ها قبل سند شش دانگ ثبت شده کاداستری داشته و هیچ گونه مالکیت غیري برای زمین های آبگرم شاهان گرماب وجود ندارد. هیچ گونه مالکیت غیري برای زمین ها نداشته است و عملا افرادی که در این زمین ها اقدام به ساخت کرده اند، متصرف هستند.

وی افزود: مالکیت این زمین ها برای همه ساکنان این روستا مشخص بوده و این طور نبوده است که بدون مشخصات باشد که ساکنان بعدا بخواهند به دنبال سند بروند؛ این افراد کاملا اطلاع داشتند که در زمین های هلال احمر ساخت و ساز می کنند و از همان اولین روزهای شروع به کار در سال ۸۰ اخطارهای متعددی به آن ها داده شده است که به هیچ کدام توجه نکردند حتی بخشی از زمین های اطراف هم مربوط به منابع طبیعی است و هیچ مالکیت شخصی در آن

اطراف وجود نداشته است. حسینی همچنین تاکید کرد: پس از ساخت و ساکن شدن این افراد در خانه ها مجبور شدیم موضوع را از مراجع قضایی پیگیری کنیم و با ارائه اسناد، رای قلع بنا صادر و این حکم در دادگاه تجدیدنظر نیز تأیید شد اما پس از گرفتن این حکم نیز از مردم خواستیم که با آرامش در مدت زمانی که به آن ها مهلت دادیم، محل را ترک کنند و حتی مصالح ساختمانی را که نیاز دارند نیز بردارند تا کمتر متضرر شوند.

هلال احمر استان از سال ها قبل سند

هلال احمر استان نهایت همراهی با این افراد داشته است

وی تصریح کرد: تقریباً می توان گفت ساکنان از این محل مهاجرت کرده اند و عده بسیار معدودی هنوز ساکن بودند که آن ها نیز در این محل زندگی نمی کردند و خانه ها برای اجاره به افرادی که برای استفاده از گرماب به آن روستا می آمدند، مورد استفاده قرار می گرفت اما سال ۹۷ که ما این مجموعه را به بخش خصوصی واگذار کردیم و آن تعداد محدود دیدند در مجموعه سرمایه گذاری هایی می شود، به تصور این که این املاک نیز ترقی می کنند دوباره برگشتند و خود را به عنوان ساکنان مطرح کردند.

معاون هلال احمر استان اظهار کرد: در مواردی حتی کمک هایی برای دریافت وام ۲ درصدی برای رهن منزل نیز به آن ها داده شد اما بخشی کوچک هنوز در این منطقه مدعی هستند که با توجه به رای قضایی برای قلع نمی توان آن را به توقیف انداخت و این کار باید انجام شود و در این سال ها هلال احمر استان نهایت همراهی با این افراد داشته است.